

مدل آموزش کارآفرینی سازمانی از دیدگاه مدرسان مرکزهای آموزش جهاد کشاورزی

مژگان شاعری^۱ و هادی رزقی شیرسوار^۲

۱- دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، دانشکده مدیریت، واحد تهران غرب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲- گروه مدیریت آموزشی، دانشکده مدیریت، واحد تهران غرب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

چکیده

هدف اصلی این پژوهش "ارائه مدل آموزش کارآفرینی سازمانی در مرکزهای آموزش جهاد کشاورزی" است. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها از نوع تحقیقات توصیفی از نوع پیمایشی به شمار می‌آید. جامعه آماری این پژوهش شامل ۲۹۶ نفر از کارشناسان و مدرسان آموزش و کارآفرینی مرکزهای آموزش جهاد کشاورزی در سال ۱۳۹۸ می‌باشند، که با در نظر گرفتن حجم جامعه و با توجه به کارگیری آزمون‌های معادله‌های ساختاری و نرم‌افزار AMOS 24 به صورت سرشماری استفاده شده است. در این پژوهش از پرسش‌نامه محقق ساخته ۵۱ گویه‌ای (برگرفته از پژوهش عزیزی (۱۳۸۹)) استفاده شده که طی آن در آغاز پرسش‌نامه یاد شده در اختیار ۵ نفر از خبرگان مرکزهای آموزش جهاد کشاورزی قرار گرفت و مؤلفه‌های اصلی و گویه‌های مرتبط با هر یک از مؤلفه‌ها تایید شد. بر این مبنا روایی ابزار پژوهش با توجه به استفاده از پرسش‌نامه محقق ساخته و با توجه به به کارگیری خبرگان، به صورت صوری تایید شد. برای تأیید پایایی ابزار پژوهش، پس از دریافت و تأیید روایی پرسش‌نامه موجود در اختیار ۲۶ نفر از اعضا جامعه مورد پژوهش قرار گرفت و در نهایت پایایی پرسش‌نامه نیز از طریق روش آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷ محاسبه شد. نتایج به دست آمده از اجرای مدل ساختاری نهایی نشان می‌دهد، بالاترین ضریب مسیر مربوط به مؤلفه عامل‌های مدیریتی با ضریب مسیر ۰/۸۹ و در جایگاه دوم عامل‌های فنی با ضریب مسیر ۰/۸۷ و در جایگاه سوم رویکردهای آموزشی با ضریب مسیر ۰/۸۳ و در جایگاه چهارم محتوای آموزشی با ضریب مسیر ۰/۸۱ قرار دارد.

نمایه واژگان: آموزش، کارآفرینی سازمانی، کارآفرینی، مدل.

نویسنده مسئول: هادی رزقی شیرسوار

رایانامه: rezghih@yahoo.com

پذیرش: ۱۳۹۸/۱۲/۲۸

دریافت: ۱۳۹۸/۰۶/۰۱

مقدمه

آموزش و پرورش فنی-حرف‌های مؤثرترین ابزار توانمندسازی شهروندان برای دستیابی به توسعه پایدار ملی، افزایش اشتغال، بهبود کیفیت زندگی، کاهش فقر و بیکاری و ترویج فرهنگ صلح، آزادی و مردم سالاری (دموکراسی) است. نگاهی گذرا به این دیدگاه، هدف‌های آموزش و پرورش فنی-حرف‌های را به عنوان مهارت‌های عملی، دانش، عادت کار، نگرش و ارزش‌های دیگر به گیرندگان این آموزش‌ها مشخص می‌کند (مقیم و همکاران، ۱۳۹۷).

از سوی دیگر، در جامعه‌های امروزی، بازارها و سیاست‌ها به سرعت در حال تغییر هستند. این تغییر به صورت چشمگیری در کشورهای صنعتی در بخش کشاورزی نیز رخ داده است. در این میان در دیگر کشورها نیز ضروری است، کشاورزان و یا کارآفرینان کشاورزی انعطاف پذیرتر شوند و راهکارهایی را برای پیشگیری از ادغام یا واگذاری مزرعه، مشارکت، نظام‌های دانش، مهارت‌های شخصی و توانایی‌های شخصی در شرایط خارجی به کار بندند. تحقق چنین هدف‌هایی نیازمند آموزش مناسب کارآفرینی در بخش کشاورزی است. در واقع کارآفرینی و آموزش آن یکی از مهم‌ترین جنبه‌های کشاورزی است که اهمیت روزافزونی خواهد یافت. تغییرهای صورت گرفته در بازار (جهانی شدن، رشد جمعیت، دگرگونی در بازار کار کشاورزی، امنیت غذایی، رقابتی شدن بازار)، سیاست‌های کشاورزی (سازمان خوار و بار و کشاورزی یا فائو، سازمان تجارت جهانی، اتحادیه اروپا و حرکت به سوی کشاورزی تجاری مبتنی بر بازار) و خود جامعه (افزایش بیکاری و کم‌کاری، مباحث زیست محیطی، تنوع زیستی، منابع طبیعی) از عامل‌هایی هستند که ضرورت آموزش کارآفرینی در کشاورزی را بیش از پیش نمایان می‌سازد (عزیزی، ۱۳۸۹).

نتایج پژوهش‌های مختلف نشان می‌دهد آموزش کارآفرینی بر ایجاد قصد کارآفرینی و درک امکان‌پذیری دانشجویان رشته‌های فنی و حرف‌های تأثیرگذار است. آموزش کارآفرینی به دو شکل رسمی

و غیررسمی ارائه میشود. آموزش رسمی کارآفرینی در نظام آموزش کشور به عنوان واحد درسی در مقاطع مختلف ارائه میشود که از آن جمله میتوان به واحد کارآفرینی در پایه سوم کار و دانش، واحد کارآفرینی در همه رشته‌های تحصیلی دانشگاه جامع علمی و کاربردی و واحد اختیاری کارآفرینی در دیگر رشته‌های دانشگاهی اشاره کرد. پژوهش‌های تجربی صورت گرفته نشان می‌دهد ارائه آموزش کارآفرینی در نظام آموزش رسمی به تنهایی به ایجاد قصد کارآفرینانه در فراگیران منجر نمی‌شود و دانش آموختگان دانشگاهی رغبت چندانی به انجام فعالیت‌های کارآفرینانه نشان نمی‌دهند. آموزش‌های رسمی کارآفرینی نتوانسته است انگیزه لازم را برای آغاز یک کسب و کار جدید در دانشجویان ایجاد کند. این موضوع در نتایج پژوهش عزیزی و طاهری (۱۳۹۲) در دانشگاه‌های امیرکبیر، شهید بهشتی و صنعتی شریف نیز مشهود است. در پژوهش یاد شده بیش‌تر دانشجویان مورد بررسی هدف خود را از انتخاب درس اختیاری کارآفرینی تنها گذراندن دو واحد درسی عنوان کرده‌اند (ضیاء و وقارموسوی، ۱۳۹۵).

برخی از جنبه‌های با اهمیت در آموزش کارآفرینی بخش کشاورزی شامل موارد زیر است: ۱. تجزیه و تحلیل و ارزیابی شرایطی که کارآفرینان کشاورزی باید انجام دهند؛ ۲. نظارت و ارزیابی نتایج کارآفرینی؛ ۳. تجزیه و تحلیل رفتار گروهی از کارآفرینان خود برای پیدا کردن توضیح‌هایی برای واکنش‌های گذشته و یا پیش‌بینی واکنش‌های آینده از کشاورزان در جهت توسعه بازار. ارتقاء سطح کارآفرینی از با آموزش در ابعاد مختلف از جمله برنامه‌ریزی راهبردی تعاملی^۱ می‌تواند در فرایندهای یادگیری آموزش کارآفرینی نقش داشته باشد. در کشاورزی، کارآفرینان منفعل، متوسط و فعال بسیار قابل تشخیص هستند. به طور کلی، کارآفرینان فعال‌تر دارای یک دیدگاه و راهبرد قوی‌تر نسبت به حفاظت از یکپارچه محصولات کشاورزی و سطح‌ها پایین استفاده از آفت‌کشها و اثرگذاری‌های زیان‌بار زیست محیطی نسبت به همکاران غیرفعال هستند.

متضاد نیز باشند. «هوارد استیونسون» و «دیوید گامپرت» این دو فرهنگ را به نام «فرهنگ کارآفرینانه» و «فرهنگ اداری» نام‌گذاری کرده‌اند. به عنوان مثال، «استیونسون» و «گامپرت» بر این باورند که یک مدیر آرمانی باید در مورد منابع‌های زیر نظر مدیریت خود، ساختار رابطه‌های بین سازمان و بازار، چگونگی کاهش تأثیر دیگران بر عملکرد شرکت، یافتن فرصت‌های مطلوب و مناسب، پرسش‌هایی را مطرح کند (کوراتکو و هاجت، ۲۰۰۴).

از سوی دیگر بدون تردید سازمان‌های دوران کنون با دگرگونی‌ها و تهدیدهای گسترده بین‌المللی روبه‌رو هستند، از این رو تداوم و بقا سازمان‌های موجود نیازمند یافتن راه‌حل‌ها و روش‌های جدیدی برای رویارویی با مسائل و مشکلات است که به نوآوری، ابداع، خلق محصولات، فرآیندها و روش‌های جدید بستگی دارد. برای تحقق چنین هدفی مدیران باید به نقش‌هایی روی آورند که بتواند جواب‌گوی شرایط متحول محیطی باشد. مدیران به عنوان رکن اساسی در غالب سازمان‌ها چهار نقش عمده را ایفاء می‌کنند که عبارت‌اند از: نقش تولیدی، نقش یکپارچه‌کننده، نقش کارآفرینی و نقش دیوان‌سالاری یا اداری. در این میان از کارآفرینی به عنوان موتور توسعه اقتصادی یاد می‌شود (هینونن^۲، ۲۰۱۷).

در واقع کارآفرینی عامل اصلی ایجاد نوآوری و خلاقیت درون سازمان هاست و سازمان بزرگ و چند منظوره کشاورزی و سازمان‌های اقماری آن نیز از این قاعده مستثنی نیستند. امروزه بسیاری از سازمان‌ها از جمله سازمان‌های عمومی و دولتی به لزوم کارآفرینی سازمانی پی برده‌اند در واقع این‌گونه تغییر در گرایش و راهبرد سازمان‌ها در پاسخ به سه عامل زیر است: ۱. افزایش سریع رقیبان جدید در حیطه‌های مختلف ۲. ایجاد حس بی‌اعتمادی نسبت به شیوه‌های مدیریت سنتی ۳. خروج بهترین نیروهای کار از سازمان‌ها و اقدام آنان به کارآفرینی مستقل (احمدپور داریانی، ۱۳۷۸).

از سوی دیگر بدون تردید سازمان‌های دوران کنون با دگرگونی‌ها و تهدیدهای گسترده بین‌المللی روبه‌رو هستند، از این رو تداوم و بقا سازمان‌های موجود نیازمند یافتن راه‌حل‌ها و روش‌های جدیدی برای رویارویی با مسائل و مشکلات است که به نوآوری، ابداع، خلق محصولات، فرآیندها و روش‌های جدید بستگی دارد. برای تحقق چنین هدفی مدیران باید به نقش‌هایی روی آورند که بتواند جواب‌گوی شرایط متحول محیطی باشد. مدیران به عنوان رکن اساسی در غالب سازمان‌ها چهار نقش عمده را ایفاء می‌کنند که عبارت‌اند از: نقش تولیدی، نقش یکپارچه‌کننده، نقش کارآفرینی و نقش دیوان‌سالاری یا اداری. در این میان از کارآفرینی به عنوان موتور توسعه اقتصادی یاد می‌شود (هینونن^۲، ۲۰۱۷).

در واقع کارآفرینی عامل اصلی ایجاد نوآوری و خلاقیت درون سازمان هاست و سازمان بزرگ و چند منظوره کشاورزی و سازمان‌های اقماری آن نیز از این قاعده مستثنی نیستند. امروزه بسیاری از سازمان‌ها از جمله سازمان‌های عمومی و دولتی به لزوم کارآفرینی سازمانی پی برده‌اند در واقع این‌گونه تغییر در گرایش و راهبرد سازمان‌ها در پاسخ به سه عامل زیر است: ۱. افزایش سریع رقیبان جدید در حیطه‌های مختلف ۲. ایجاد حس بی‌اعتمادی نسبت به شیوه‌های مدیریت سنتی ۳. خروج بهترین نیروهای کار از سازمان‌ها و اقدام آنان به کارآفرینی مستقل (احمدپور داریانی، ۱۳۷۸).

از آنجایی که سازمانها ممکن است دارای واحدهای کارآفرین و واحدهای معمولی باشند، لذا باید دارای دو فرهنگ سازمانی متفاوت و یا حتی

از آنجایی که سازمانها ممکن است دارای واحدهای کارآفرین و واحدهای معمولی باشند، لذا باید دارای دو فرهنگ سازمانی متفاوت و یا حتی

شیوه‌های استفاده پایدار از منابع‌های زیستی به منظور به اشتراک گذاشتن ابداع و سودمندی‌های عادلانه، تنوع زیستی را حفظ می‌کنند. در این مدل کشاورزی ارگانیک به عنوان یک شرکت زیست محیطی در نظر گرفته می‌شود. این طبقه‌بندی توسط وزارت کشاورزی فیلیپین با عنوان "آب و هوای هوشمند کشاورزی"^۶ (CSA) طبقه‌بندی شده است. CSA شامل استفاده از اصول هوشمندانه آب و هوا در کشاورزی برای افزایش بهره‌وری و درآمد، ایجاد مقاومت در برابر تغییرپذیری‌های آب و هوایی و کاهش یا حذف انتشار گازهای گلخانه‌ای می‌شود. شمار چندی از روستاییان کارآفرین کشاورزی^۷ در فیلیپین، عملیات مزرعه خود را با فعالیت‌های آموزش گردشگری یا "گردشگری-کشاورزی" (گردشگری روستایی یا کشاورزی)^۸ تکمیل می‌کند. این جایی است که گردشگران از جمله کارآفرینان و متخصصان فناوری، از یک مزرعه کشاورزی برای شرکت در تجارب یادگیری، ملاقات با کشاورزان و شناخت فرهنگ و شیوه‌های تولید و بازاریابی مواد غذایی بازدید می‌کنند. گردشگری کشاورزی برای کشاورزان درآمد ناشی از فروش محصولات کشاورزی را ارتقاء می‌دهد. در این پژوهش پیشنهاد شده است در جهت تقویت آموزش کارآفرینی کشاورزی بر ارتقاء برنامه‌ریزی توسعه روستایی و برنامه‌ریزی راهبردی و ایجاد نظام ارزیابی و دریافت بازخوردهای لازم توجه شود.

اوربان و چانستون^۹ (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی "کارآفرینی دانشگاهی در آفریقای جنوبی: آزمونی برای هدف‌های کارآفرینی" پرداختند. شناخت اهمیت کارآفرینی دانشگاهی که به طور پیوسته در حال افزایش است، ما تجربی نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده^{۱۰} (TPB) را با ترکیب عامل‌های نهادی و سازمانی آزمون و گسترش می‌دهیم. ما یک نمونه از دانشمندان تحقیقاتی در آفریقای جنوبی را گردآوری می‌کنیم و یک نظرسنجی را برای تجربه فرضیه‌های پژوهش با مدل‌سازی معادله‌های ساختاری انجام می‌دهیم. مهم این است، آنچه که نتایج این تحقیق را جدا از بررسی‌های قابل مقایسه

این فرآیند برخی مشخصه‌های زیر بروز و ظهور می‌یابند:

۱. شرایط نبود اطمینان؛
۲. مقیاس کوچک در آغاز؛
۳. ظرفیت رشد بالا؛
۴. خطرپذیری بالا در احتمال شکست؛
۵. استفاده گسترده از سرمایه‌های اجتماعی؛
۶. راه‌اندازی برخی واحدها و یا سازمان‌های جدید (کوراتکو و هاجت، ۲۰۱۲).

مرکزهای آموزش کشاورزی با ۳۴ مرکز آموزشی و ۴۴۳۰ نفر کادر اداری و آموزشی (شاغلان مرکزها، کارشناس و عضو هیات علمی) با پراکندگی جغرافیایی بسیار بالا که در سرتاسر کشور گسترده شده‌اند، به نوعی موتور محرکه بخش عظیمی از فعالیت‌های اقتصادی و خدماتی و کشاورزی در کشور می‌باشند. از سوی دیگر با توجه به اهمیت و جایگاه ویژه مرکزهای آموزش کشاورزی در توسعه آموزش کارآفرینی در عرصه کشاورزی، پرسش اصلی این پژوهش این است که، مدل تعالی آموزش کارآفرینی کشاورزی مرکزهای آموزش جهاد کشاورزی کدام است. با توجه به پرسش اساسی این پژوهش، هدف اصلی این تحقیق ارائه مدل تعالی آموزش کارآفرینی کشاورزی مرکزهای آموزش جهاد کشاورزی می‌باشد. با توجه به پرسش اساسی این پژوهش و هدف اصلی آن در زیر مهم‌ترین پیشینه‌های تجربی مرتبط با این تحقیق ارائه شده است.

مگنایه^۵ (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی "محیط زیست هوشمند کشاورزی و موفقیت گردشگری: راهبرد کارفرینی برای پایبندی مردم محلی در جهت حمایت از تنوع زیستی در فیلیپین" پرداخت. طیف گسترده‌ای از فعالیت‌های اقتصادی که باعث تولید درآمد می‌شود، فشارهای انسانی را ایجاد می‌کند که موجب افت زیستی و از دست‌دادن زیستگاه، تخریب سریع منابع طبیعی، آلودگی محیط زیست و تغییرپذیری‌های آب و هوایی می‌شود. برای جلوگیری از نگرانی از تخریب محیط زیست، شرکت‌های کارآفرین پروتئین زیستی در فیلیپین ترویج و حمایت میشوند. این شرکت‌ها با تصویب

مدل سازمانی عملیاتی ارائه داده است. یافته‌های نشان دهنده بهبود در زمینه‌های مختلف طبقه‌بندی بلوم (Bloom) است. در جهت بهبود یادگیری کسب و کار، نتایج نشان داد ضروری است مؤلفه‌های زیر در آموزش مد نظر قرار گیرد: زمینه‌های شناختی هدف‌های آموزشی شامل: دانش، فهمیدن، کار بستن، تحلیل، ترکیب و ارزشیابی. در زمینه‌های عاطفی هدف‌های آموزشی شامل: دریافت کردن (توجه کردن)، پاسخ دادن، ارزش گذاری، سازمان دادن ارزش‌ها، تشخیص دادن با یک ارزش یا مجموعه‌ای از ارزش‌ها. و در زمینه‌های روانی- حرکتی اهداف آموزش شامل: مشاهده و تقلید، مستقل اجرا کردن، دقت کردن همراه با سرعت، با هماهنگی انجام دادن و عادی شدن است. این نوشتار پیشنهاد می‌کند پیشرفت‌ها به سبب محیط یادگیری جامع به عنوان زیرساخت مرزی عمل می‌کنند که در آن مدل سازمانی تمرین، شبیه‌سازی و نظام ERP، انواع مختلفی از اشیاء مرزی هستند. این زیرساخت مرزی به عنوان نقطه‌ای از تعامل و ارتباطات عمل می‌کند و دانشجویان و آموزش‌گران را قادر می‌سازد تا مرزهای اجتماعی، فرهنگی و مفهومی را بین جامعه‌های مختلف تمرین، و مهم‌تر از همه، بین نظریه و عمل، پیوند دهند.

شاه، شاه جهان و افسر^{۱۲} (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی "عامل‌های تعیین‌کننده فرهنگ دانشگاهی کارآفرینی تحت شرایط بحرانی: یافته‌های یک کشور در حال توسعه" پرداختند. کشور مورد بررسی در این پژوهش کشور پاکستان بوده است. این تحقیق کیفی، فرهنگ‌های کارآفرینی دانشگاه‌های خصوصی و دولتی را در یک اقتصاد درگیر در بحران‌ها مانند پاکستان بررسی می‌کند و از راه ارتباط بین عامل‌های داخلی و خارجی آن تحت تأثیر قرار می‌گیرد. امروزه، فرهنگ کارآفرینی به عنوان یکی از اجزا و خرده فرهنگ‌های اصلی جامعه‌های توسعه یافته به شمار می‌آید. کشورها با تأکید بر توسعه و نهادینه کردن این شکل از فرهنگ، در پی ایجاد و گسترش بستر مناسب به منظور فعالیت اثربخش کارآفرینان و شرکت‌های کارآفرین مبتنی بر دانش و

در مورد هدف‌های کارآفرینی تعیین می‌کند، تسلط نگرش نسبت به رفتار دیگران است. این تأثیر نشان می‌دهد که آگاهی و در معرض انواع مختلف کارآفرینی، نقش مهمی در شکل دادن باورها و نگرش نسبت به کارآفرینی دانشگاهی ایفا می‌کند. با ادغام پیش‌بینی‌کننده‌های مختلف از هدف‌های کارآفرینی به یک چارچوب هم‌بستگی، سیاست‌گذاران می‌توانند بهتر از ماهیت تکمیلی متغیرهای فردی و زمینه‌ای که هدف‌های کارآفرینی را تحت تأثیر قرار می‌دهند، درک کنند. سهم بیش‌تری از پژوهش ما مربوط به شواهد سازگاری نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده در توضیح قصد کارآفرینی در زمینه کارآفرینی دانشگاهی آفریقای جنوبی است. چنین شواهدی به ویژه در هنگام در نظر گرفتن این که تحقیقات گذشته به طور معمول فرض می‌شود، اما آزمون نمی‌کند که نظریه‌ها می‌توانند از شرایط توسعه یافته به کشور در حال ظهور منتقل شوند. در مجموع نتایج این پژوهش نشان داد، مهم‌ترین مؤلفه‌های کارآفرینی دانشگاهی شامل: منبع‌های نیروی انسانی، قوانین و مقررات، زیرساخت‌های فناوری، ارتباط دانشگاه با صنعت، حمایت‌های دولتی و همکاری‌های بین دانشگاهی می‌باشند.

نیسولا و پکولا^{۱۱} (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی "محیط یادگیری کسب و کار مبتنی بر ERP به عنوان یک زیرساخت مرزی در یادگیری کسب و کار" پرداختند. انتقادی که به آموزش کسب و کار وارد است این است که این نوع آموزش تنها متمرکز بر آموزش نظری و تا حدی غیر کاربردی است. برای پاسخ به این انتقادات، انواع مختلفی از محیط‌های یادگیری تجربی، مانند کار با دست، شبیه‌سازی رایانه و نظام‌های برنامه‌ریزی منبع‌های سازمانی (ERP) استفاده شده است. در این نوشتار، بررسی شده است که یک محیط یادگیری جامع، ترکیب یک مدل سازمانی عمل، یک نظام ERP و یک شبیه‌سازی، نتایج یادگیری را بهبود می‌بخشد و به چرایی‌های آن می‌پردازد. این یک بررسی سالانه درازمدت برای مقایسه نتایج یادگیری از محیط یادگیری جامع با

گذشته (۱۹۹۲ تا ۲۰۱۶) تحقیق نشان می‌دهد که مؤسسه‌ها می‌توانند با رشد اقتصادی از طریق کارآفرینی رابطه‌ای داشته باشند که می‌تواند پرسش‌های تحقیق جدیدی را در زمینه این که عامل‌های سازمانی برای کارآفرینی منجر به رشد اقتصادی می‌شود، فراهم می‌کند. بنابراین، نه تنها شناختن رابطه‌های پیچیده و توالی احتمالی آن‌ها برای برنامه‌ریزی راهبردی و سیاست‌های عمومی، بلکه برای پیشرفت و ارائه دیدگاه‌های جدید در این زمینه‌های تحقیقاتی، که می‌تواند مکمل و بین رشته‌ای باشد، سودمند است.

نی^{۱۴} (۲۰۱۸) در پژوهشی به بررسی "هدف‌های آموزش کارآفرینی: بررسی هدف‌های کارآفرینی دانش آموزان آموزشگاه‌های متوسطه فنی و حرفه‌ای در چین" پرداخت. بر اساس نظریه سرمایه انسانی کارآفرینانه، این بررسی از پرسش‌نامه ۷۳۰ دانش آموز مدارس متوسطه فنی و حرفه‌ای برای بررسی وضعیت تحصیلی کارآفرینی و تأثیر آموزش کارآفرینی، دانش کارآفرینی و توانایی‌های کارآفرینی در قصد کارآفرینی استفاده می‌کند. نتایج بررسی‌های زیر نشان می‌دهد. نخست این که میزان مشارکت آموزش کارآفرینی در آموزشگاه‌های متوسطه فنی و حرفه‌ای بسیار بالاتر از هم‌تایان (آموزشگاه‌های نظری) است و بیش از نیمی از دانش آموزان آموزشگاه‌های متوسطه فنی که از تحصیلات کارآفرینی از انواع گوناگون آن آگاه شده‌اند. دوم، دانش آموزان خود را با صلاحیت و قصد کارآفرینی به نسبت بالایی ارزیابی کردند، هرچند که به دانش غیرآزاد و آموزش کارآفرینی پاسخ دادند. سوم، انگیزه و رهبری، و همچنین دانش سازمانی، نقش میانجی را ایفا می‌کنند که از طریق آن آموزش و پرورش کارآفرینی روی قصد کارآفرینی تأثیر می‌گذارد و نشان دهنده دو نوع سرمایه دانش انسانی کارآفرینی و مهارت کارآفرینی است. در نهایت مفهوم‌های اجرای آموزشی مؤثر کارآفرینی پیشنهاد شد. کارآفرینی آنچه را رخ داده توضیح می‌دهد و گرایش به کارآفرینی را توصیف می‌کند که چطور ورود به بازارهای جدید و ارائه محصولات جدید می‌تواند

فناوری هستند تا بتوانند در مسیر توسعه ملی گام‌های مؤثری بردارند. فرهنگ کارآفرینی در راستای تکمیل چرخه دیدگاه تا ثروت یا فرایند تبدیل دانش به فناوری و پس از آن محصول یا خدمت در جامعه است تا از آن راه، فرایند توسعه ملی آسانگری و شتاب پیدا کند. مؤلفه‌های اساسی فرهنگ کارآفرینی را می‌توان شامل خلاقیت، نوآوری، فناوری و دانش کاربردی در راستای حل بحران‌های کشور و ارتقای رفاه آحاد جامعه مطرح کرد. این پدیده از طریق دیدگاه‌ها و درک بازیگران اجتماعی بررسی قرار می‌شود که از راه ۳۲ مصاحبه با اعضای هیئت علمی ۴ دانشگاه و ۴ دانشگاه خصوصی در سطح ملی تجربه می‌کنند. رویکرد مدل بالا به پایین، مدل رهبری چشم انداز که توسط رهبران چشم انداز هدایت شده بود، قابل اعتمادتر بود و در ارتقاء فرهنگ کارآفرینی، به جای رویکرد مدل پایین دانشگاه و فشار، پیشنهاد شد. افزون بر این، برای دستیابی به فرهنگ‌های کارآفرینی، دانشگاه‌های خصوصی با انگیزه‌های سود محرک می‌شوند، در حالی که روش‌های اداری مانع از آن می‌شود. چارچوب پیشنهادی به منظور هماهنگی فرهنگ کارآفرینانه و عامل‌های اصلی آن در شرایط نامساعد رهنمودهای تجربی را ارائه می‌دهد.

اوربانو و آپاریسیو و اوتریچ^{۱۳} (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی "بیست و پنج سال تحقیق در مورد مؤسسه‌های، کارآفرینی و رشد اقتصادی: آنچه آموخته شده است؟" پرداختند. این نوشتار یک جریان ناپایدار تحقیق را به بررسی عامل‌های مؤثر بر فعالیت‌های کارآفرینی و تأثیر آن بر رشد اقتصادی می‌پردازد. این تجزیه و تحلیل یکپارچه‌سازی که طیف گسترده‌ای از ادبیات گوناگون را ایجاد می‌کند، تمایز بین دو خط تحقیق مختلف در زمینه کارآفرینی را ایجاد می‌کند. یافته‌های این بررسی بر مبنای مقاله‌های مجله‌های موجود در پایگاه داده وب، موجب درک بیشتر در زمینه دو خط جداگانه تحقیق می‌شود که به تجزیه و تحلیل تعامل میان نهادها، کارآفرینی و رشد اقتصادی کمک می‌کند. تجزیه و تحلیل ادبیات سامان یافته در ۲۵ سال

تغییر است. این محصول در مرز زبان که از طریق آن تعامل می‌گیرد، ارزیابی می‌شود، به این ترتیب اجزای محیط را برای مذاکره در مورد اهمیت آن ارزیابی می‌کند. یک رویکرد آزمایشی که بر مبنای آن در یک زمینه می‌تواند یک بازی را پیدا کند تا زمینه، قوانین و بازیکنان را شناسایی کند. یک عمل هنری سازمانی از بازی که دارای پیامدهای قانونی، اقتصادی و هویت است.

ایلخانی، لشگرآرا و خداوردیان (۱۳۹۷) در پژوهشی به "بررسی مؤلفه‌های آموزشی مؤثر بر توانایی‌های کارآفرینانه دانشجویان آموزش‌های علمی کاربردی کشاورزی" پرداختند. هدف کلی این پژوهش بررسی مؤلفه‌های آموزشی مؤثر بر توانایی‌های کارآفرینانه دانشجویان آموزش‌های علمی کاربردی کشاورزی بوده است که به شیوه پیمایشی و با استفاده از پرسش‌نامه انجام شده است. جامعه آماری این تحقیق را ۳۴۸۵ نفر دانشجویان شاغل به تحصیل در رشته‌های کشاورزی مرکزهای آموزش علمی کاربردی جهاد کشاورزی تشکیل داده‌اند. برای گردآوری اطلاعات از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای با انتساب متناسب استفاده شد. با استفاده از فرمول کوکران حجم نمونه تحقیق (۱۹۰ نفر) تعیین شد. روایی ابزار تحقیق توسط تنی چند از صاحب‌نظران مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی و اعضای هیئت علمی ترویج و آموزش کشاورزی تأیید شد. پایایی پرسش‌نامه با استفاده از آزمون تتای ترتیبی $\Theta = 0/8$ به دست آمد، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از نرم‌افزار Spss، استفاده شده است. نتایج حاصل از یافته‌های بدست آمده از معادله خطی رگرسیونی چند متغیره نشان داد مؤلفه‌های آموزشی چون بکارگیری روش‌های تدریس، تجهیزات و رسانه‌های آموزشی، اعتبارات و تسهیلات آموزشی بر توانایی کارآفرینی دانشجویان تأثیر مثبت و محتوای درس‌های علمی کاربردی اثر منفی داشته‌اند و مؤلفه‌هایی مانند مدیریت و برنامه‌ریزی دوره‌ها فضای کالبدی مرکز آموزشی نقش معنی‌داری را بر توانایی‌های کارآفرینانه دانشجویان نداشته است.

پیوستگی داشته باشد؛ همین طور گرایش به کارآفرینی انتقال از سطح فردی به سطح سازمانی است. بنابراین، دیدگاه مهمی که فرآیند کارآفرینی را به راهبردهای سازمان پیوند می‌دهد گرایش به کارآفرینی است. بر مبنای این نظر، هر سازمان طیفی از حالت انفعال یا محافظه کار تا جسور و تهاجمی یا کارآفرین بودن را در بر می‌گیرد. زمانی که سازمان جسور و تهاجمی است نوآوری، ابتکار عمل و خطرپذیری از جمله راهبردهای سازمان به شمار می‌آیند و سازمان بر شناسایی فرصت‌ها، ارزیابی و بهره‌برداری از آن‌ها تأکید می‌کند، اما سازمان‌های منفعل چنین ویژگی‌هایی را ندارند. سازمان‌هایی که بر فرآیند کارآفرینی تأکید دارند راهبردهای سازمانی‌شان نوآوری، ابتکار عمل و خطرپذیری است. سازمان‌هایی که گرایش به کارآفرینی دارند در طیف رقابت تهاجمی قرار دارند و دارای ویژگی‌هایی مانند میزان تعهد منبع‌ها، سازمان خطرپذیری‌های مرتبط با تخصیص منبع‌ها برای دستیابی به نوآوری و بهبود سهم بازار هستند. نوآور بودن به تلاش‌هایی برای تفکر، خلاقیت، نوگرایی، رهبری فناورانه در محصولات و فرآیندها اشاره دارد. هم‌چنین ابتکار عمل و خطرپذیری و استقلال عمل به اقدام‌های افراد یا گروه‌هایی اشاره دارد که گرایش به راه‌اندازی مفهوم دیدگاه یا بینش کسب و کار جدید دارند.

اسکالفی اگنتر^{۱۵} (۲۰۱۸) در پژوهشی به بررسی "بازی و نقش خلاقیت و کارآفرینی سازمانی" پرداخته است. خلاصه این تحقیق به دنبال آن است که تمرین هنری به عنوان یک ابزار تحقیق تجربی به کار می‌رود که به عنوان یک مؤلفه ضروری و تعیین کننده، شناسایی ماهیت سازمانی زمینه‌ای که در آن عمل می‌کند، به دست می‌دهد. قاب هنری اجازه می‌دهد تا فرصت استثنایی در حال توسعه آزمایش در فضاهای زندگی روزمره، بر مبنای قوانین عملیاتی خود عمل می‌کند. در پاسخ به تجزیه و تحلیل زمینه، یک «همسانه سازمانی» تصور می‌شود و به عنوان یک اثر هنری ارائه می‌شود. "مشابه" یک نمایش یا عملکرد نیست، بلکه این فرض، با اختصار زبانی، یک شیء از پیش موجود است که شکل آن

پژوهش شامل مربیان و فراگیران آموزش‌های رسمی کارآفرینی در آموزشگاه‌های آزاد فنی حرفه‌ای خراسان شمالی به شمار ۴۶۵ نفر می‌باشد که از میان آنان با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی شمار ۲۱۰ نفر انتخاب شدند. گردآوری داده‌ها از طریق پرسش‌نامه‌های استاندارد صورت پذیرفت و برای تحلیل داده‌ها از روش و فن مدل‌سازی معادله‌های ساختاری استفاده شده است. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که ارتقاء مهارت‌های کارآفرینی در فرآیند آموزش رسمی کارآفرینی بر ایجاد قصد کارآفرینانه در فراگیران تاثیر مثبت دارد. همچنین دو عامل ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه و انگیزه کارآفرینانه رابطه بین کسب مهارت‌های کارآفرینی و ایجاد قصد کارآفرینانه را تعدیل کرده و به نحو چشم‌گیری بر اثربخشی آموزش‌های رسمی کارآفرینی تاثیرگذار است.

روش‌شناسی

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها از نوع تحقیقات توصیفی از نوع پیمایشی به شمار می‌آید. جامعه آماری این پژوهش شامل ۲۹۶ نفر از کارشناسان آموزش و کارآفرینی مرکزهای آموزش جهاد کشاورزی در سال ۱۳۹۸ می‌باشند، که با در نظر گرفتن حجم جامعه و با توجه به کارگیری آزمون‌های معادله‌های ساختاری و نرم‌افزار AMOS 24 به صورت سرشماری استفاده شده است. در این پژوهش از پرسش‌نامه محقق ساخته ۵۱ گویه‌ای (برگرفته از پژوهش عزیزی (۱۳۸۹)) استفاده شده که طی آن در آغاز پرسش‌نامه یادشده در اختیار ۵ نفر از خبرگان مرکزهای آموزش جهاد کشاورزی قرار گرفت و مؤلفه‌های اصلی و گویه‌های مرتبط با هر یک از مؤلفه‌ها تایید شد. بر این مبنای روایی ابزار پژوهش با توجه به استفاده از پرسش‌نامه محقق ساخته و با توجه به کارگیری خبرگان، به صورت صوری به تایید رسیده است. برای تأیید پایایی ابزار پژوهش، پس از دریافت و تأیید روایی ابزار پرسش‌نامه موجود

مقیمی و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی به ارائه الگوی آموزش مهارت محور برای توسعه کارآفرینی رسانه ای" پرداختند. امروزه اشتغال و کارآفرینی در کانون توجه دولت‌های مختلف جهان قرار دارد. روش این پژوهش برحسب هدف، بنیادی و برحسب گردآوری اطلاعات، کیفی- نظریه داده بنیاد با رویکرد گلگیری است. برای دستیابی به هدف پژوهش، ۱۵ نفر از خبرگان آشنا با دست کم دو حوزه از حوزه‌های مهارتی، کارآفرینی و رسانه‌ای، با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند برای مصاحبه‌های عمیق انتخاب شده و داده‌های کیفی همزمان با استفاده از مجموعه‌ای از کدگذاری‌های باز، انتخابی و یادداشت نگاری تحلیل شدند. برای اطمینان از کیفیت یافته‌ها افزون بر راهبردهای ممیزی پژوهشی، روند استخراج مفهومیها و کدگذاری‌ها توسط محققان خبره نظارت شد و نتایج به تأیید چهارنفر از مصاحبه‌شوندگان نیز رسید. نتایج نشان داد: مهم‌ترین نگرانی مصاحبه‌شوندگان، نداشتن مهارت در افراد است. از این رو کسب مهارت، با مقوله‌های اصلی منبع‌های مالی، انسانی، آموزشی، مرکز آموزش، سازمان و خانواده، به عنوان مقوله محوری پژوهش تعیین شد. حرکت به سمت کارآفرینی رسانه‌ای با سه طبقه اصلی درون‌داد، فرآیند و برونداد نیز به عنوان مقوله فرآیند اجتماعی پایه پژوهش انتخاب شد که به همراه توجه به عامل‌های محیطی در هر دو مقوله یادشده می‌توانند در طول زمان نگرانی مصاحبه‌شوندگان را رفع کنند.

ضیاء و وقارموسوی (۱۳۹۵) در پژوهشی به "بررسی تأثیر آموزش‌های رسمی کارآفرینی بر شکل‌گیری قصد کارآفرینانه" پرداختند. امروزه با توجه به نیاز روزافزون به آموزش‌های کوتاه مدت کارآفرینی، آموزش رسمی در این حوزه دارای اهمیت فراوانی شده است. از این رو این پژوهش به بررسی تأثیر آموزش رسمی کارآفرینی بر شکل‌گیری قصد کارآفرینانه در فراگیران با تأکید بر نقش میانجی‌گری کسب مهارت‌های کارآفرینی پرداخته است. این پژوهش بر مبنای هدف کاربردی و از نظر ماهیت توصیفی- پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری این

جدول ۱- پایایی از طریق روش آلفای کرونباخ

مؤلفه‌ها	شمار پرسش‌ها	ضریب پایایی
مدرس	۸	۰.۸۸۷
محتوی برنامه‌های آموزشی	۸	۰.۸۵۵
رویکردهای آموزشی	۸	۰.۸۷۷
مواد و روش‌های آموزشی	۸	۰.۸۸۴
عامل‌های مدیریتی	۷	۰.۸۷۳
عامل‌های فنی	۴	۰.۸۸۹
فرآیند ارزیابی آموزشی	۸	۰.۸۸۰

جدول ۲- آزمون کولموگروف-اسمیرنوف

پرسش‌نامه آموزش کارآفرینی سازمانی		
N		286
Normal Parameters ^a	Mean	205.538
	Std. Deviation	19.983
Most Extreme Differences	Absolute	.074
	Positive	.074
	Negative	-.073
Kolmogorov-Smirnov Z		1.256
Asymp. Sig. (2-tailed)		.085

شده از نوع کمی هستند. در عین حال بر پایه قضیه حد مرکزی می‌توان نتیجه گرفت که توزیع داده‌های پرسش‌نامه به توزیع نرمال میل دارد. بنابراین، به منظور آزمون فرضیه‌های تحقیق می‌توان از آزمون‌های فراسنجه استفاده کرد.

پرسش فرعی اول: مؤلفه‌های اثرگذار آموزش کارآفرینی سازمانی مرکزهای آموزش جهاد کشاورزی کدامند؟ بنابر جدول بالا در زمینه توزیع نمره‌های نمونه مورد پژوهش، شاخص‌های مختلف توصیفی نشان می‌دهد که توزیع نمره‌ها نرمال یا نزدیک به نرمال است. چرا که احتمال معنی‌داری در متغیر پژوهش از سطح معنی‌داری ۰/۰۵ بزرگ‌تر است. بنابراین فرض نرمال بودن توزیع داده‌ها پذیرفته می‌شود. گذشته از این، با توجه به این شاخص‌های به دست آمده و نظر به این که مقیاس‌های اندازه‌گیری مؤلفه‌های مورد بررسی از نوع فاصله‌ای و در نتیجه داده‌های گردآوری شده از نوع کمی هستند. در عین حال بر پایه قضیه حد مرکزی می‌توان نتیجه گرفت که توزیع داده‌های پرسش‌نامه به توزیع نرمال میل دارد. بنابراین، به منظور آزمون

در اختیار ۲۶ نفر از اعضا جامعه مورد پژوهش قرار گرفت و در نهایت پایایی پرسش‌نامه نیز با روش آلفای کرونباخ (با توجه به جدول ۱) به تأیید رسیده است.

یافته‌ها

در این بخش آزمون‌های آماری استنباطی مرتبط با پرسش‌های پژوهش ارائه شده است. برای آغاز کار نیاز به تعیین توزیع داده‌های آماری مورد پژوهش بود. برای تعیین توزیع داده‌های آماری از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده می‌شود که در جدول ۲ ارائه شده است.

بنابر جدول بالا در زمینه توزیع نمره‌های نمونه مورد پژوهش، شاخص‌های مختلف توصیفی نشان می‌دهد که توزیع نمره‌ها نرمال یا نزدیک به نرمال است. چرا که احتمال معنی‌داری در متغیر پژوهش از سطح معنی‌داری ۰/۰۵ بزرگ‌تر است. بنابراین فرض نرمال بودن توزیع داده‌ها پذیرفته می‌شود. گذشته از این، با توجه به این شاخص‌های به دست آمده و نظر به این که مقیاس‌های اندازه‌گیری مؤلفه‌های مورد بررسی از نوع فاصله‌ای و در نتیجه داده‌های گردآوری

جدول ۳- آزمون t تک نمونه‌ای برای تعیین مؤلفه‌های اثرگذار آموزش کارآفرینی سازمانی

خطای انحراف میانگین	انحراف معیار	میانگین	تعداد	مؤلفه‌ها
.21168	3.57988	32.1923	286	مدرس
.21682	3.66673	32.5769	286	محتوای آموزش
.25680	4.34285	31.1154	286	رویکردهای آموزشی
.17696	2.99264	34.1923	286	مواد و روش‌های آموزشی
.28478	4.81612	32.0385	286	فرآیندهای ارزیابی آموزشی
.11265	1.90514	15.8077	286	عامل‌های فنی
.20851	3.52619	27.6154	286	عامل‌های مدیریتی

مؤلفه‌ها	t	درجه آزادی	سطح معنی‌داری	انحراف میانگین	سطح اطمینان ۹۵٪	
					کمترین	بالاترین
مدرس	38.701	285	.000	8.19231	7.7756	8.6090
محتوای آموزش	39.558	285	.000	8.57692	8.1502	9.0037
رویکردهای آموزشی	27.708	285	.000	7.11538	6.6099	7.6208
مواد و روش‌های آموزشی	57.597	285	.000	10.19231	9.8440	10.5406
فرآیندهای ارزیابی آموزشی	28.227	285	.000	8.03846	7.4779	8.5990
عامل‌های فنی	33.800	285	.000	3.80769	3.5860	4.0294
عامل‌های مدیریتی	31.727	285	.000	6.61538	6.2050	7.0258

فرضیه‌های تحقیق می‌توان از آزمون‌های فراسنجه استفاده کرد.

پرسش فرعی اول: مؤلفه‌های اثرگذار آموزش کارآفرینی سازمانی مرکزهای آموزش جهاد کشاورزی کدامند؟

نتایج به دست آمده از اجرای آزمون t در سطح اطمینان ۹۹٪ و درجه آزادی ۲۸۵ و سطح معنی‌داری ۰,۰۰۰ نشان می‌دهد، مؤلفه‌های هفت‌گانه مورد بررسی در آموزش کارآفرینی سازمانی در مرکزهای آموزش جهاد کشاورزی اثرگذار هستند. پرسش فرعی دوم) بین مؤلفه‌های اصلی آموزش کارآفرینی سازمانی چه رابطه‌ای وجود دارد؟

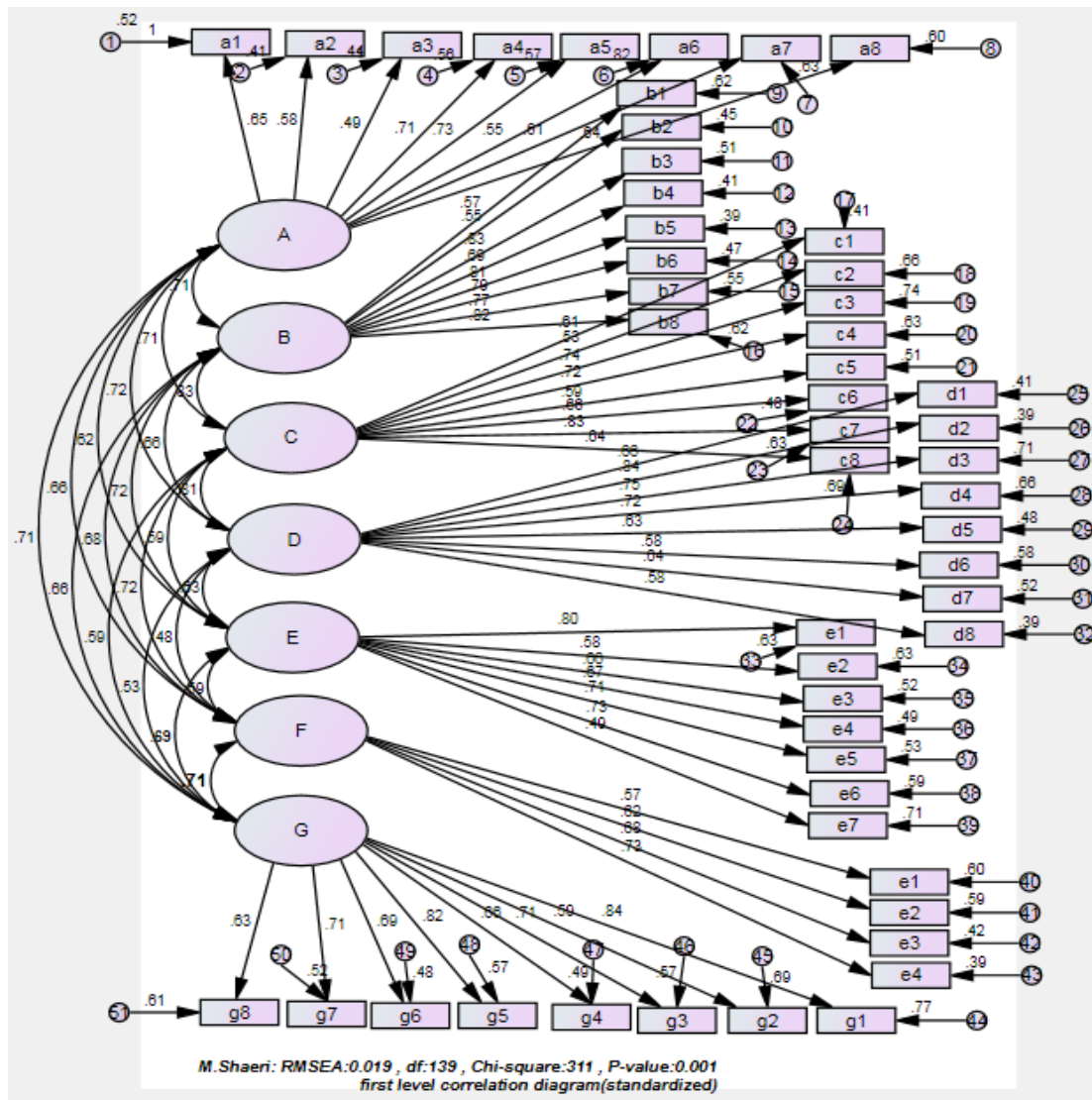
برای پاسخ به این پرسش از طریق آزمون هم‌بستگی با استفاده از نرم‌افزار AMOS اقدام شده است. برای اجرای آزمون یاد شده در آغاز مؤلفه‌ها و نمادهای بکار رفته در هم‌بستگی در جدول زیر قید شده است.

فرضیه‌های تحقیق می‌توان از آزمون‌های فراسنجه استفاده کرد.

پرسش فرعی اول: مؤلفه‌های اثرگذار آموزش کارآفرینی سازمانی مرکزهای آموزش جهاد کشاورزی کدامند؟ بنابر جدول بالا در زمینه توزیع نمره‌های نمونه مورد پژوهش، شاخص‌های مختلف توصیفی نشان می‌دهد که توزیع نمره‌ها نرمال یا نزدیک به نرمال است. چرا که احتمال معنی‌داری در متغیر پژوهش از سطح معنی‌داری ۰/۰۵ بزرگ‌تر است. بنابراین فرض نرمال بودن توزیع داده‌ها پذیرفته می‌شود. گذشته از این، با توجه به این شاخص‌های به دست آمده و نظر به این که مقیاس‌های اندازه‌گیری مؤلفه‌های مورد بررسی از نوع فاصله‌ای و در نتیجه داده‌های گردآوری شده از نوع کمی هستند. در عین حال بر پایه قضیه حد مرکزی می‌توان نتیجه گرفت که توزیع داده‌های پرسش‌نامه به توزیع نرمال میل دارد. بنابراین، به منظور آزمون

جدول ۴- نمادها و مؤلفه‌ها

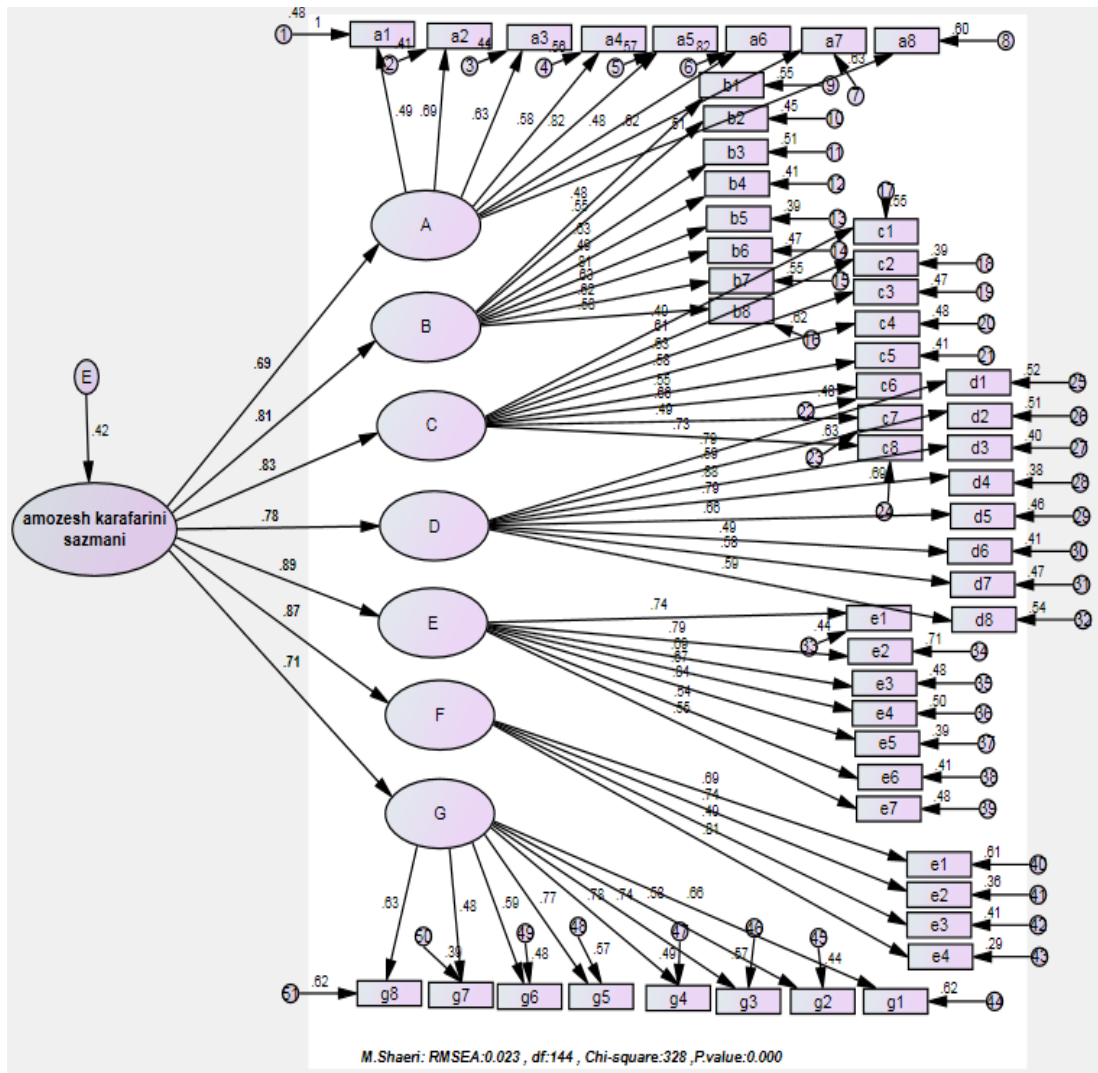
نام مؤلفه	نماد	نام مؤلفه	نماد	نام مؤلفه	نماد
مدرس	A	عامل‌های مدیریتی	E	رویکردهای آموزشی	C
محتوی آموزش	B	عامل‌های فنی	F	مواد و روش‌های آموزش	D
فرآیندهای ارزیابی	G				

نمودار ۱- مدل هم‌بستگی مؤلفه‌های آموزش کارآفرینی سازمانی

هم‌بستگی دارای برازش مناسب است. در ضمن بالاترین میزان ضریب همبستگی مربوط به مؤلفه‌های مدرس و رویکردهای آموزشی (A-B) با ضریب همبستگی ۰/۸۳ و در جایگاه دوم همبستگی بین عامل‌های مدیریتی و مدرس با ضریب همبستگی

نتایج به دست آمده از اجرای آزمون هم‌بستگی در حالت استاندارد نشان می‌دهد، با توجه به سطح معنی‌داری ۰/۰۰۱ که از ۰/۰۵ کوچک‌تر است و کای اسکوتر ۳۱۱ و درجه آزادی ۱۳۹ و RMSEA=0/019 که از ۰/۰۸ کوچک‌تر است مدل

نمودار ۲- مدل ساختاری مؤلفه‌های آموزش کارآفرینی سازمانی

نتایج به دست آمده از اجرای مدل ساختاری نهایی نشان می‌دهد، بالاترین ضریب مسیر مربوط به مؤلفه عامل‌های مدیریتی با ضریب مسیر ۰/۸۹ و در جایگاه دوم عامل‌های فنی با ضریب مسیر ۰/۸۷ و در جایگاه سوم رویکردهای آموزشی با ضریب مسیر ۰/۸۳ و در جایگاه چهارم محتوای آموزشی با ضریب مسیر ۰/۸۱ قرار دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

به گفته «پیتر دراگر»، سازمان‌ها بزرگ‌تر و با سابقه‌تر که قصد دارند در مسیر نوآوری گام بردارند، قبل از هر اقدامی باید توجه داشته باشند، ادامه کارها به همین صورتی که در حال حاضر انجام می‌شود،

۰/۸۲ (A-E) می‌باشد.

پرسش اصلی پژوهش) مدل مناسب آموزش کارآفرینی سازمانی در مرکزهای آموزش جهاد کشاورزی کدام است؟

جهت پاسخ به پرسش اصلی تحقیق از طریق مدل‌یابی معادله‌های ساختاری استفاده است. نتایج به دست آمده از اجرای مدل ساختاری نهایی نشان می‌دهد، با توجه به سطح معنی‌داری ۰/۰۰۰ که از ۰/۰۵ کوچک‌تر است و کای اسکوئر ۳۲۸ و درجه آزادی ۱۴۴ و $RMSEA=0.023$ که از ۰/۰۸ کوچک‌تر است مدل ساختاری نهایی دارای برازش مناسب برخوردار است.

در بعد محتوی برنامه‌های آموزشی ضروری است بر مطالب کاربردی و عملی، گسترش تخصص‌های حرف‌های در فراگیران، تناسب با شغل و نیازهای سازمان و بر تناسب با توانایی‌های علمی، ذهنی، مهارتی و خواسته‌های فراگیران و آشنا کردن با چگونگی راه‌اندازی و مدیریت کسب و کار تاکید شود.

- در بعد رویکردهای آموزشی تاکید بر این است تلفیق آموزش کارآفرینی در برنامه آموزشی و درسی همه رشته‌های آموزشی کشاورزی اعمال شود و شمار واحدهای عملی و مهارتی آموزش کارآفرینی افزایش داده شود به حمایت از دوره‌های تحصیلی کارآفرینی و کسب و کارهای کوچک و محلی بیش‌تر توجه شود.

- در بعد مواد و روش‌های آموزشی می‌بایستی، برنامه‌های بازدید از کسب و کارهای کارآفرینانه موفق اجرا و برنامه‌ریزی لازم در مرکزهای آموزش کشاورزی در جهت تولید بسته‌های آموزشی مدون کارآفرینی (فیلم، کتاب، نوار و...) و انجام پروژه‌های عملی پیرامون ایجاد کسب و کارهای جدید و استفاده از امکانات لازم برای آموزش عملی مانند: زمین زراعی، باغ، گلخانه، ماشین‌ها و کارگاه صورت پذیرد.

- نتایج به دست آمده از اجرای پژوهش نشان داد، نمونه مورد پژوهش تاکید فراوانی بر بعد عامل‌های مدیریتی داشته‌اند. لذا در جهت اعتلای آن ضرورت دارد، از مدل نامتمرکز (استقرار مرکز کارآفرینی در مجتمع‌های آموزشی) استفاده شده و سازماندهی ساز و کارهای مالی مرکزهای برای آموزش کارآفرینی هم‌چنین هزینه‌های آموزش عملی کارآفرینی بودجه‌ریزی لازم صورت پذیرد.

- در بعد عامل‌های فنی، تهیه نرم‌افزارهای موجود در زمینه آموزش کارآفرینی، تهیه سخت‌افزارهای موجود در زمینه آموزش کارآفرینی، امکان دسترسی به کامپیوتر و اینترنت و اینترنت پرسرعت و کم هزینه برای کارآفرینان کشاورزی و روستایی و امکان دسترسی به فناوری و دانش فنی روز مورد نیاز کارآفرینی برنامه‌ریزی لازم صورت پذیرد.

بسیار آسان‌تر از ایجاد تغییر در فعالیت هاست. چنین سازمان‌هایی باید زیر بخش‌هایی را طراحی کنند، تا در هر چند سال یکبار با بررسی فعالیت‌های خود، بتوانند موجودیت خود را توجیه کرده و در صورتی که واحدی غیر کارآمد، فرسوده، پراشتباه، ناموفق و در مسیر نادرست تشخیص داده شد. برای یک خط مشی مشخص بتوان آن را تعطیل کرد. بر مبنای این تقسیم‌بندی‌ها به طور کلی کارآفرینی در قالب سه شکل عمده ظاهر می‌شود: ۱- کارآفرینی فردی، کارآفرینی درون سازمانی و کارآفرینی سازمانی یا سازمان‌های کارآفرینانه. کارآفرینی سازمانی شامل فعالیت‌هایی است که با هدف ایجاد کسب و کار جدید، محصول و فرآیندهای جدید و توسعه بازار صورت می‌گیرد. کارآفرینی سازمانی شامل سه مفهوم عمده است: تجدید راهبرد (نوسازی راهبردها / تجدید ساختار سازمان)، نوآوری (ارائه چیز جدیدی به بازار) و کسب و کار درون شرکت (فعالیت‌های کارآفرینانه شرکتی که منجر به ایجاد کسب و کاری جدید درون شرکت مادر میشوند).

در مجموع با توجه به اهمیت ویژه کارآفرینی سازمانی در رشد و بالندگی سازمان‌ها، در این نوشتار به ارائه مدلی در جهت ارتقاء آموزش کارآفرینی سازمانی در مرکزهای آموزشی جهاد کشاورزی پرداخته است. نتایج تحقیق نشان داد، مهم‌ترین مؤلفه‌های مرتبط با آموزش کارآفرینی سازمانی شامل: عامل‌های مدیریتی، عامل‌های فنی، مدرس، محتوی آموزش، رویکردهای آموزشی، مواد و روش‌های آموزش و فرآیندهای ارزیابی می‌باشد. با توجه به یافته‌های تحقیق، پیشنهادهای کاربردی به شرح زیر ارائه شده است:

- در بعد مدرس ضرورت دارد، استادانی که در آموزش‌های مرتبط با کارآفرینی به کار گمارده می‌شوند دارای پیشینه تدریس در این حوزه بوده و دارای روحیه، ابتکار و خلاقیت در آموزش و استفاده از شیوه‌های متنوع تدریس برای کارآفرینی و گرایش برای مشارکت فعال فراگیران در برنامه درسی کارآفرینی باشند.

• در نهایت در جهت کسب موفقیت‌های لازم در پی‌نوشت‌ها

- 1- Interactive Strategic Planning
- 2- Heinonen. J
- 3- Kuratko, Donald & Hodgetts, Recharad
- 4- Thonberry, Neal
- 5- Magnaye, Cartagena Magnaye
- 6- Climate Smart Agriculture
- 7- agri-entrepreneurs
- 8- rural tourism or agri-tourism
- 9- Urban, B. and Chantson, j
- 10- theory of planned behavior
- 11- Nisula, karoliina and pekkola, samuli
- 12- Shah, seyed imad, shahjehan, asad and afsar, bilal
- 13- Urbano, David and Aparicio, Sebastian and Audretsch, David
- 14- NI, Hao
- 15- Scaffi Eghenter, A

زمینه آموزش ضروری است از نظام ارزیابی علمی و دقیق پیروی شود. همچنین ضروری است همواره از میزان مشارکت کارکنان در برنامه‌های آموزش کارآفرینی، کمیت و کیفیت دوره‌ها و درس‌های کارآفرینی، میزان دستیابی به دانش و مهارت‌های کارآفرینی، موقعیت‌های کارآفرینی به دست آمده و موقعیت‌های کار آفرینی آتی و در نهایت شمار و نوع کسب و کارهای راه‌اندازی شده گزارش‌گیری شود.

منبع‌ها

- احمد پورداریانی، محمود (۱۳۷۸). کارآفرینی: تعاریف، نظرات و الگوها، تهران، نشر شرکت پردیس، چاپ پنجم.
- ایلخانی، مجتبی، لشگرآرا، فرهاد و خداوردیان، مجید رضا (۱۳۹۷) بررسی مؤلفه‌های آموزشی مؤثر بر توانایی‌های کارآفرینانه دانشجویان آموزش‌های علمی کاربردی کشاورزی، پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی، دوره ۱۰، شماره ۴۵، تابستان، صص: ۷۷-۸۵.
- ضیاء، بابک و وقارموسوی، مجید (۱۳۹۵) بررسی تأثیر آموزش‌های رسمی کارآفرینی بر شکل‌گیری قصد کارآفرینانه، فصل‌نامه توسعه کارآفرینی، دوره ۹، شماره ۱، بهار، صص: ۹۹-۱۱۷.
- عزیزی، بهارک (۱۳۸۹) طراحی الگوی نظام آموزش کارآفرینی در مرکزهای آموزش علمی - کاربردی کشاورزی ایران، رساله دکتری رشته ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات. مقیمی، سید محمد و همکاران (۱۳۹۷) ارائه الگوی آموزش مهارت محور برای توسعه کارآفرینی رسانه‌ای، توسعه کارآفرینی، دوره ۱۱، شماره ۴، زمستان ۹۷، صص: ۶۸۱-۷۰۰.
- مقیمی، سید محمد و همکاران (۱۳۹۷) ارائه الگوی آموزش مهارت محور برای توسعه کارآفرینی رسانه‌ای، توسعه کارآفرینی، دوره ۱۱، شماره ۴، صص: ۶۸۱-۷۰۰.

- Heinonen. J. (2017). Intrapreneurship – risk, change, success, Publications of the Turku School of Economics and Business Administration. (online) <http://www.tukkk.fv.pk>.
- Kuratko, Donald & Hodgetts, Recharad (2012). Entrepreneurship: a contemporary approach. Harcourt collage publishers. fifth edition.
- Magnaye, Cartagena Magnaye (2019) Climate Smart Agriculture Edu-tourism: A Strategy to Sustain Grassroots Pro-biodiversity Entrepreneurship in the Philippines, Cultural Sustainable Tourism, pp: 203-218.
- NI, Hao (2018) Entrepreneurship Education Matters: Exploring Secondary Vocational School Students' Entrepreneurial Intention in China, The Asia-Pacific Education Researcher, October 2018, Volume 27, Issue 5, pp: 409-418.

- Nisula, karoliina and pekkola,samuli (2019) ERP based business learning environment as a boundary infrastructure in business learning, Education and Information Technologies, vol:10, issues:3, pp:1-20.
- Scalfi Eghenter, A. (2018). Organizational Creativity Play and Entrepreneurship. Organization Studies, 1-22.
- Shah, seyed imad, shahjehan,asad and afsar,bilal (2019) Determinants of Entrepreneurial University Culture Under Unfavorable Conditions: Findings from a Developing Country, Higher Education Policy, June 2019, Volume 32, Issue 2, pp 249–271.
- Smith, A. B. (20004) Changing External Conditions Require High Levels of Entrepreneurship in Agriculture, ISHS Acta Horticultural 655: XV International Symposium on Horticultural Economics and Management, DOI: 10.17660/ActaHortic. 2004.655.21.
- Thonberry, Neal E. (2013). Corporate entrepreneurship: teaching managers to be entrepreneurs. Journal of management Development, 22 (1), 18-33.
- Urban, B. and Chantson, j (2019) Academic entrepreneurship in South Africa: testing for entrepreneurial intentions, The Journal of Technology Transfer, June 2019, Volume 44, Issue 3, pp 948–980.
- Urbano, David and Aparicio, Sebastian and Audretsch, David (2019) Twenty-five years of research on institutions, entrepreneurship, and economic growth: what has been learned? Small Business Economics, June 2019, Volume 53, Issue 1, pp 21–49.

The Model of Organizational Entrepreneurship Training from the Viewpoint of Teachers of Agricultural Jihad Training Centers

M. Shaeri¹ and H. R. Shirsavar²

1- PHD Student of Educational Management, Islamic Azad University, West Tehran Branch, Tehran, Iran.

2- Department of Educational Management, Islamic Azad University, West Tehran Branch, Tehran, Iran.

Abstract

The main purpose of this study is to present a model of organizational entrepreneurship training in agricultural Jihad training centers. This study is a descriptive survey in terms of purpose and method of data collection. The statistical population of this study consists of 296 experts of training and entrepreneurship in Agricultural Jihad Training Centers. Taking into account the size of the community and considering the use of structural quiz tests and the AMOS 24 software are used in their entirety. In this study, a 51-item researcher-made questionnaire (extracted from Azizi Research (2010)) was used. At first, the questionnaire was given to 5 experts of agricultural Jihad training centers and the main components and items related to each Component approved. Accordingly, the validity of the research instrument was confirmed by the use of a researcher-made questionnaire and by the use of experts, it was formally confirmed. To confirm the validity of the research instrument, after obtaining and confirming the validity of the questionnaire tool available to 26 community members The reliability of the questionnaire was calculated to be higher than 0.7 by Cronbach's alpha method. The results of the implementation of the final structural model show that the highest path coefficient is related to managerial factors with path coefficient of 0.89, second in technical factors with path coefficient of 0.87 and in third place educational approaches with path coefficient of 0.83 and fourth in educational content with coefficient of path. The route is 0.81.

Index Terms: training, entrepreneurship, entrepreneurship, model.

Corresponding Author: H. R. Shirsavar

Email: rezghih@yahoo.com

Received: 23/08/2019

Accepted: 18/03/2020